

Usodhawaanshala'aan

Waa maxay isoodhawaansha la'aantu

Sharcigga usoodhawaanshala'aanta wuxuu hirgalay 1.1.1999. Sharcigga ujeedadiisu waa in laga hortago danbiyadda iyo dhibta culusba.

Usodhawaanshala'aantu waa in uusan ulasooxiriirin qofku qofka kale wax kusaabsan naftiisa caafimaadkiisa, xoriyadiisa ama nabadgalyadiiisa.

Yaacodsankara usoodhawaanshala'aanta?

Badanaaba dhacdooyinka loo isticmaalo usoodhawaanshala'aanta waa ninkaagii/ naagtaadii hore ama kulanoolahaagii hore oo loodiidaayo inuu kulasoo xiriiro ama inuu kuu yimaado ama qof qaangaara oo cadaadinaya waalidkii oo loo diidaayo in uu laxiir ama agmaro waalidkiis. Usodhawaanshala'aanta waxay tusaale ahaan badbaadinaysaa markhaatiga. Usodhawaanshala'aanta waxaa codsan kara qofkasta oo u arka in hanjabaad lugu hayo.

Sharcigga usoodhawaanshala'aanta ma qabanaayo dad isku saxanka ah.

Xitaa waxaa codsigga gayn kara xeer ilaaliyaha, booliska sooshalka mas'uuliyiintoodda haddii ay dhacdo in dhibanuhu kacabsanaayo codsigga.

Sidee baa loo codsadaa usoodhawaanshala'anta?

Haddii luguu hanjabay aadna u aragtid in ay kucaawinayso sharcigga usoodhawaanshala'aantu waxaad talo kahelikartaa mas'uuliyiinta sooshalka ama ururadda iskaawax uqabsashadda.

Usodhawaanshala'aanta waxaa laga codsadaa booliska ama maxkamadda, codsigaas oo ah qoraal ama oraah. Codsigga markii aad codsanaysid waa in aad sheegtaa

- hanjabaadda ama khashkhashaadda aad lakulanta ama aad lakulmaysid waxay tahay

- yaa kuu hanjabaya ama ku khashkhashaya
- fikradda aad ka qabtid inta aysocan karto khashkhashaadaas ama heer uu gaaarsiisnaankaro danbigga ay keeni karto hanjabaadaas
- arintaas markhaati ama cadeymo ma leedahay.

Waa muhiim inaad qortid dhacdooyinku sii ay u dhaceen, kuna qortid codsigga waxaa kale oo codsigga kusoo qoreysaa markhaatiyaasha cinwaanadoodda iyo telefoonadoodda

Haddii nabar luguugaystey u tag dhakhtar oo cadayn kasoo qaado (rifeeto).

Dhakhso haddii loo baahdo usoodhawaanshala'aan waxaa kafariisanaya mas'uuliyiin loo xilsaaray oo kakooban boolis iyo xeer ilaaliyaal. Go'aankaasna maxkamadda baa loogudbinaa si loo baaro.

Horudhaca usoodhawaanshala'aanta

Aasaaska usoodhawaanshala 'aanta qofka lugu xukumay in uu usoo dhawaankarin qofka kale lama sooxiriiri karo iskumana dayi karo, korkana kama ilaalinkaro.

Faseexa usoodhawaanshala'aanta qodobadda korkuxusan waxaa soo raacaya in qofkaas nawaaxi gaar ah uu tagikarin sida dhibanuha gurigiisa, shaqaddiisa ama meel kale oo lugu xusay maxkamadda.

Faseexa usoodhawaanshala'aanta waxaa loo fiiriyaa arinwalba dhacdadeedda. Marwalba waa jirtaa usoodhawaanshala'aanta aan ka ahayn caruurta labadda qof kadhexeysey oo si kadis ah u jiratey.

Markii go'aanka lagaarayo waxaa lafiirinayaa dhacdooyinkii horay udhacay. Tusaale ahaan lakulanka caruurta ama hantidda kulamadoodda laxiriira waxaa loo xukumi karaa mas'uuliyiin sooshal ama dad kale in ay xaadir yihiin.

Go'aanka usoodhawaanshala'aanta dhererkiisu waa ugu badnaa sanad, laakiin waa lakordhinkaraa haddii loobaahdo. Kordhinta waxaa loo baahan yahay in lacodsado lagana fariisto.

SIDATAN SUUBI

- haddii dhib ama hanjabaa luguu gaystay laxiriir booliska
- waxaad kacodsan kartaa usoodhawaanshala'aan kumeel gaar ah
- haddii ay jirin dhib dag dag oo wax qabad u baahan, waxaa talo waydiin kartaa sooshalka ama talo waydiinkartaa ururadda talooyinka
- kafakar cadaymaha xaqiijintoodda iyo waxaad kacodsanaysid maxkamadda: haddii loo baahdo isticmaal khabiiro

- markii luguu ogolaado usoodhawaanshala'aanta kafakar in aad badashid sakatuuradda una sheegtid go'aanka maxkamadda shirkadda guryaha si ay ugu furin gurigga qofna
- kataxadar in aan lajabin sharcigga usoodhawaanshala'aanta
- haddii lajabiyo sharcigaas si dhakhso ah ugu sheeg booliska
- **hakacabsan badbaadadda adigga iyo qoyskaagga !**

Arin kusaabsan usoodhawaansho la'aanta ee maxkamadda

Codsigga usoodhawaansha la'aanta waxaa go'aan looga gaaraa maxkamadda codsiguna ha ahaado mid dagdag ah. Arintaana waxaa lugu falanqeeyaa maxkamadda sida danbiyada, waxaana lafalanqeeyaa arinta lugu andacoonayo iyadoo la dhagaysanayo labadda qof ee arintu kusaabsan tahay iyo markhaantigoodda.

Udhawaanshala'aanta markii la go'aaminaayo waxaa la eegayaa heerka danbigu iyo dhibtu gaarsiisan tahay, markii ladhagaysto sheekadda dhibanaha iyo markhaatiggaba. Sababaha keenikara usoodhawaanshola'aanta waxay noqon kartaa qalalaaso dhacay, laakiin marwalba ma sababto usoodhawaanshala'aan. Sidoo kale haddii dhibanaha loogu hanjabay gurigiisa, shaqadiisa, ama meelaha lugu kulmo waxay noqon kartaa sabab dhibanaha loosiin karo usoodhawaanshala'aan. Sidoo kale waxaa lamid ah haddii dhibanaha loogu hanjabo telefoon, waraaq iwm.

Sidii maxkamadda loogu tusilaa dhibta in ay run tahay way adkaan kartaa. Haddii labadda qof qiran dhibtaa way wanaag sanaan lahayd in qof sadexaad arkaayo dhibtaas. Haddii mar hore aad lasooxiriirtay booliska ama sooshalkaagga way kucaawin kartaa markii arinta lageeyo maxkamadda.

Markii lafiirinayo heer ay gaarsiisan tahay dhibta dhibanaha dhibtiisa wuxu kusoo gudbinkaraa cadayn dhaqtar, dhib teknikaal ah oo uu kaydiyay, markhaanti tusaale ahaan dariska ama dad aad meel kawadda shaqaysaan markhaantigooddfa.

Wixii caawimaad sharciyadda ah waxa kusiin kara sharciyaqaanka guud iyo qareenadda kale. Xafiiska caawimaadda cadaaladda waxaa ka ogaan kartaa inaad xaqa uleedahay garyaqaan bilaash ah iyo inkale.

Haddii qofka laga andacoonayo uusan Imaan maxkamadda fadhig loobaajinmaayo go'aanka lagaarana wuu hirgalayaa oo waliba si dhakhso leh buu u hirgalayaa.

Haddii ay dhacdo mustaqbalka in laga kaaftoomo usoodhawaanshala'aanta waxaa lugu burburinayaa go'aankii hore maxkamadda ee labadda qof dhexdood kama heshiin karaan.

Jabinta usoodhawaanshala'aanta

Jabinta usoodhawaanshala'aanta waa danbi waxayna leedahay abaalmarinteedda. **Xukunkeeduna wuxuu noqkaa ganaax ama ugu badnaan hal sano oo xarig ah.** Jabintaana waxay hoos imaamaysaa xafiiska xeer ilaalinta guud, xafiiskaasna baa sharci jabiyaha maxkamadda lafuulaaya.

Usoodhawaanshala'aantaas waxaa lagalinayaa diiwaanka booliska si marlil caawimaad dagdaga loo baahdo laga hubiyo diiwaanka. Booliska baa ilaalinaya usoodhawaanshala'aanta qofkii jabiyana haddii

loobaado way jajuubi karaan. Qofkii loo xukumo in aan loosoodhawaan karin badbaadadiisa waa lasugay markii booliska lawacdana sharci jabiyahana waalaxirayaa waana la waraysanayaa.

Arimaha kusaabsan usoodhawaanshala'aan talo siintoodda iyo caawimaadoodda

Mas'uuliyiintan dowladeed baad kahelikartaa talo iyo hagidba oo kusaabsan usoodhawaanshala'aanta.

- mas'uuliyiinta booliska
- mas'uuliyiinta sooshalka

Maamuladaan soosocda waxaa kahelikartaa talo iyo caawimaad kusaabsan arimaha usoodhawaanshala'aanta

- Gurigga badbaadadda
- Heeganka dhibanayaasha

caawimaadda telefoonka isniin

13-21 talaado-jimce 17-21

0600 1 6116 (0,62 mk/daqiiqadii

+ qiimaha shirkadda) ma 13-21,

talaado-jimce 17-21

talasiin qareenadda talaado-kham-

iis 17-19

0600 1 6117 (0,62 mk/daqiiqadii

+ qiimaha shirkadda)

- Ururka gurigga kumeelgaarka iyo

kan badbaadadda

tel. (09) 454 2440

- Xarunta kufsigga caawimaada dumarka,

tel. 0800 97 899

heeganka qareenada

tel. 0800 97 895

- Ururka arimaha dumarka

tel. (09) 649 382